

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

23 november 2020

ADVIES 2020-139

met betrekking tot het verkrijgen van informatie en documenten over maatregelen genomen in het kader van COVID-19

(CTB/2020/128)

1. Een overzicht

1.1. Bij e-mail van 23 oktober 2020 stelt de heer X aan de FOD Mobiliteit en Vervoer volgende vragen:

- 1) Welke stappen heeft het kabinet ondernomen om na te gaan in hoeverre de NMBS zich in regel gesteld heeft met de adviezen? Indien geen: Hoe rijmt het kabinet dit met de zorgvuldigheidsplicht (zie punt 5 hierboven - het betreft hier het feit dat de federale overheid het gebruik van de trein specifiek aangemoedigd heeft door het uitgeven van de “Hello Belgium” railpas) die men heeft ten aanzien van de bevolking en/of het rijdend personeel van de NMBS specifiek de treinbestuurders en treinbegeleiders?
- 2) Een afschrift van alle communicaties tussen enerzijds het kabinet en anderzijds de NMBS met betrekking tot punt 1 (het betreft hier de publicatie van de ERA-richtlijnen op 28 september 2020).
- 3) Zijn er vanuit de bevoegde overheid (technische) controles uitgevoerd op het naleven van de bovenstaande punten? Zoja graag een afschrift van de verslagen/notulen en de vervolgacties. Zoniet: Welke reden is er om geen controle uit te voeren terwijl er voldoende indicaties zijn dat deze nuttig/nodig zijn. (Zie punt 5 + 6) Hiermee verwijst de aanvrager naar het feit dat de federale overheid het gebruik van de trein specifiek aangemoedigd heeft door het uitgeven van de “Hello Belgium” railpas en naar de huidige stand van de COVID-19 situatie in België.
- 4) Heeft u nagegaan of de NMBS een protocol uitgewerkt heeft in geval van defect aan de ventilatie? Zoja: Graag een afschrift van dit protocol. Zoniet: Welk reden kan u invoeren om deze informatie niet beschikbaar te hebben? Een drukke reizigerstrein evacueren (hetzij ter plaatse, hetzij in een volgend station) lijkt me geen eenvoudige maatregel waarbij ook assistentie van de lokale politiezone nodig kan zijn. Immer krijg je veel mensen op een kleine plaats tegelijk.
- 5) Specifiek voor de MS75: Deze treinstellen zijn geproduceerd in de jaren '70. Stap voor stap werden deze door de NMBS gemoderniseerd en ondanks het antwoord van de NMBS op twitter durf ik te twijfelen aan hun claim dat ALLE stellingen in gebruik op het net voldoen aan de ventilatie eisen zoals gesteld door de HRG.

1.2. Bij e-mail van 26 oktober 2020 ontvangt de aanvrager van de FOD Mobiliteit en Vervoer een ontvangstmelding waarin aangegeven wordt dat de FOD Mobiliteit en Vervoer niet bevoegd is voor het gemelde probleem en de aanvrager doorverwezen wordt naar de NMBS.

1.3. Als reactie op deze e-mail verzoekt de aanvrager om hem een volledig overzicht te bezorgen van de taakomschrijving en bevoegdheden van het departement mobiliteit in het algemeen en specifiek rond de NMBS.

1.4. Bij e-mail van dezelfde datum verzoekt hij de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur (hierna: de Commissie) om een advies.

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

De Commissie is van oordeel dat het verzoek om advies ontvankelijk is. De verzoeker heeft in dit geval immers voldaan aan de wettelijke vereiste van de gelijktijdigheid van het verzoek tot heroverweging aan de FOD Mobiliteit en Vervoer en het verzoek om advies aan de Commissie zoals vastgelegd in artikel 8, § 2, van de wet van 11 april 1994 'betreffende de openbaarheid van bestuur' (hierna: wet van 11 april 1994).

3. De gegrondheid van de aanvraag

De Commissie wenst er vooraf uitdrukkelijk op te wijzen dat de openbaarheid van bestuur enkel geldt met betrekking tot bestuursdocumenten en geen verplichting inhoudt om in te gaan op loutere vragen. Zo is de vraag naar eventueel uitgevoerde controles en de reden waarom zij niet zouden zijn uitgevoerd, niet te beschouwen als een vraag om toegang tot bestuursdocumenten. Bovendien geldt het recht van toegang in het kader van de openbaarheid van bestuur enkel voor bestaande bestuursdocumenten die in het bezit zijn van de federale administratieve overheid waaraan het verzoek werd gericht.

Los van de vraag of de federale administratieve overheid waaraan het verzoek om openbaarheid is gericht ook bevoegd is met betrekking tot de aangelegenheid waarover de bestuursdocumenten handelen, dient die overheid in beginsel, dit is behoudens wanneer één of meer uitzonderingsgronden kunnen of moeten worden ingeroepen die zich

bevinden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994, inzage te verlenen in het bestuursdocument waarvan om inzage wordt verzocht in zoverre dat bestaat en deze overheid daarover ook beschikt. De bevoegdheidsvraag is te dezen met andere woorden irrelevant.

Voor zover een gevraagd bestuursdocument bestaat, maar niet in het bezit is van een federale administratieve overheid rust op haar de verplichting om de verzoeker daarvan onverwijld in kennis te stellen en hem de benaming en het adres mee te delen van de administratieve overheid die naar haar informatie het document onder zich heeft. De verwijzing voor bepaalde van de gevraagde bestuursdocumenten naar de NMBS die als een federale administratieve overheid moet worden beschouwd onderscheiden van de FOD Mobiliteit en Vervoer is in die zin correct gebeurd.

De Commissie wenst er de aanvrager verder op te wijzen dat enkel documenten in het bezit van een administratieve overheid onder de toepassing van artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 vallen. Communicatie die werd uitgewisseld tussen het kabinet van de bevoegde minister en de NMBS valt hier slechts onder wanneer dit zich bij een federale administratieve overheid bevindt, in casu de FOD Mobiliteit en Vervoer.

Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 huldigen principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer één of meer uitzonderingsgronden kunnen of moeten worden ingeroepen die zich bevinden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 en dit inroepen *in concreto* en op pertinente wijze kan worden gemotiveerd. Slechts uitzonderingsgronden die bij wet zijn voorzien kunnen worden ingeroepen en bovendien geldt dat ze beperkend moeten worden geïnterpreteerd (Arbitragehof, arrest nr. 17/97 van 25 maart 1997, overweging B.2.1 en 2.2 en Arbitragehof, arrest nr. 150/2004 van 15 september 2004, overweging B.3.2 en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 169/2013 van 19 december 2013).

Voor zover de FOD Mobiliteit en Vervoer in het bezit is van bepaalde van de gevraagde bestuursdocumenten en geen uitzonderingsgronden inroept om de openbaarmaking te weigeren en nalaat het inroepen ervan behoorlijk *in concreto* te motiveren, is hij ertoe gehouden de gevraagde

bestuursdocumenten openbaar te maken onder voorbehoud van wat in de eerste alinea is bepaald.

De Commissie wenst de FOD Mobiliteit en Vervoer verder te wijzen op het principe van de gedeeltelijke openbaarmaking. Op grond hiervan kan een verzoek om toegang enkel worden geweigerd tot die fragmenten in een bestuursdocument die onder een uitzonderingsgrond vallen. Alle andere informatie in een bestuursdocument dient vooralsnog openbaar te worden gemaakt.

Brussel, 23 november 2020.

F. SCHRAM
secretaris

K. LEUS
voorzitster